

Asia: VN/29348/2025

Valtioneuvoston asetus toimeentulotuesta annetun lain 2 a §:n 3 momentissa tarkoitetun toiminnan olennaisuuden vaatimuksen täyttymisestä eräillä aloilla

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntopalaute koskien työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisvelvoitteen rajaa opetusalailla:

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuesta annetun lain 2 a §:n 3 momentissa tarkoitetun toiminnan olennaisuuden vaatimuksen täyttymisestä eräillä aloilla.

Toimeentulotukilain 2 a §:n 1 momentin mukaan toimeentulotuen saajan on ilmoitauduttava kokoaikatyötä hakevaksi työnhakijaksi, ellei hän tee vähintään 30 tuntia työtä viikossa. Pykälän 3 momentissa säädetään poikkeuksesta tähän pääsääntöön.

Poikkeusta sovelletaan aloihin, joilla työaikajärjestelyt ovat epätavallisia tai työaika ei voida mitata tavanomaisella tavalla. Näitä aloja ovat esimerkiksi:

- opettajat, joiden täysi työaika on työehtosopimuksen mukaan alle 30 tuntia viikossa,
- kotityöntekijät, joiden palkka perustuu työn tulokseen eikä tehtyihin tunteihin,
- taiteilijat ja muut luovan tai esityksellisen työn tekijät, joiden työ määräytyy projektien tai esiintymisten mukaan,
- sekä muut vastaavat alat, joilla työ ei perustu kiinteään työaikaan.

Asetuksella säädettäisiin siitä, milloin henkilön toiminta katsottaisiin yllä olevilla aloilla siinä määrin olennaiseksi, ettei henkilön tarvitsisi ilmoittautua kokoaikatyötä hakevaksi työnhakijaksi. Asetus koskisi työsuhteista työtä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK pitää perusteltuna täsmentää asetuksella kyseisten alojen velvollisuudesta ilmoittautua kokoaikatyötä hakevaksi työnhakijaksi.

Lausuntopalaute koskien työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisvelvoitteen rajaa opetuslalla

Asetusluonnoksessa täsmennetään, että opetuslalla toiminnan olennaisuudella tarkoitetaan sitä, että henkilön opetusvelvollisuuden mukainen työaika on vähintään 75 prosenttia kyseisen opetusalan opetusvelvollisuuden mukaisesta työajasta tai työaika on vähintään 30 tuntia, jos opetuslalla ei ole opetusvelvollisuutta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry pitää asetusluonnoksessa esitettyä säännöstä asianmukaisena.

Lausuntopalaute koskien työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisvelvoitteen rajaa kotityöntekijöiden, taiteilijoiden ja luovaa tai esityksellistä työtä tekevien henkilöiden sekä muiden vastaavien työaikajärjestelyiltään epätavallisilla työaloilla tai työtehtävissä työskentelevien henkilöiden osalta:

Asetusluonnoksessa täsmennetään, että työsuhteessa olevan kotityöntekijän, luovaa tai esityksellistä työtä tekevän henkilön ja muun vastaavan työaikajärjestelyiltään epätavallisilla työaloilla työskentelevän henkilön kohdalla toiminnan olennaisuudella tarkoitetaan sitä, että palkka vastaa 75 prosenttia (vuonna 2025 oltava vähintään 1072,50 euroa) työttömyysturvalain 5 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisesta tulon määrästä kuukaudessa tai työaika on vähintään 30 tuntia, jos henkilön palkka perustuu työaikaan.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry pitää asetusluonnoksessa esitettyä säännöstä asianmukaisena.

Muu lausuntopalaute:

SAK kritisoi toimeentulouudistuksen lausuntokierroksella koko aika työn hakijaksi ilmoittautumista. Velvoite ilmoittautua koko aikatyön hakijaksi koskee jatkossa muun muassa osa-aikatyötä vähemmän kuin 30 tuntia viikossa tekeviä. SAK muistuttaa, että ihmisten elämäntilanteet vaihtelevat suuresti. Kaikilla toimeentulotuen saajilla ei ole mahdollisuutta tehdä koko aikatyötä terveytensä tai muun elämäntilanteensa, esimerkiksi yksinhuoltajuuden tai erityislapsesta huolehtimisen, takia. Esimerkiksi yksityisillä palvelualoilla pienipalkkaisessa ja osa-aikaisessa työssä työskentelevät joutuvat ajoittain turvautumaan toimeentulotukeen. Osa-aikaiset ja epätyypilliset työsuhteet ovat alalla yleisiä työnantajasta johtuvasta työvoimatarpeesta, eivätkä palkkatulot useinkaan riitä kattamaan asumis- ja terveydenhuoltomenoja. SAK pitää edelleen kohtuuttomana, että lähes täysiä tunteja tekevät joutuvat lisäksi hakemaan koko aikatyötä.

Vanhala Laura
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry